

Wonen met de kracht van de eilanden

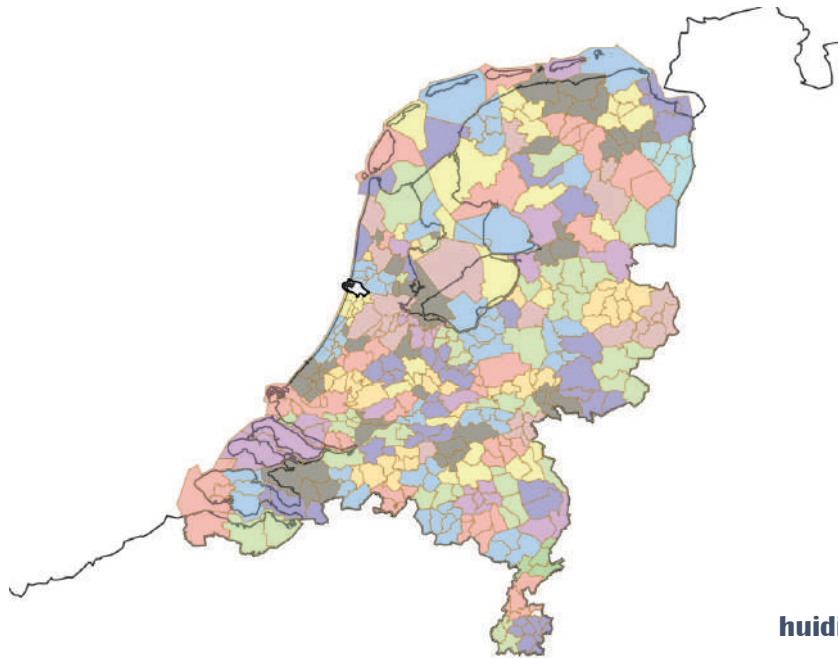

Stand van het land

Wonen met de kracht van de eilanden

Midden-Zeeland is een unieke regio met een schat aan kansen voor een aantrekkelijke en toekomstbestendige leefomgeving. Maar de grote transitieopgaven, zoals energie, klimaat, stikstof en mobiliteit, vragen om een herwaardering van ons unieke landschap die impact hebben op bestaande boeren, burgers en buitenlui. Hoewel de tijd dringt lopen we steeds vaker vast, omdat we alle opgaven in elke vierkante kilometer en met iedereen in participatie willen oplossen. De tijd om alles overal een beetje op te lossen is voorbij, het is tijd om te focussen op waar we echt goed in zijn.

Met de alliantie "de kracht van de eilanden" willen we laten zien dat samenwerken de sleutel is tot een toekomstbestendig landschap. In de alliantie richten we ons bij elk eiland specifiek op zijn unieke kwaliteiten, waardoor we kunnen excelleren in wat we het beste kunnen. Hierbij is de bodem en water bepalend voor de kwaliteiten. Tussen de eilanden smeden we allianties, bundelen we onze krachten en richten we ons op de gebieden waar we echt goed in zijn. Hierdoor creëren we een toekomstbestendige leefomgeving waar we trots op kunnen zijn, waar we willen wonen en waar de transitieopgaven op een verantwoorde manier worden aangepakt. Op die manier maken we van Midden-Zeeland een voorbeeld voor andere regio's in Nederland.

huidig

gewenst

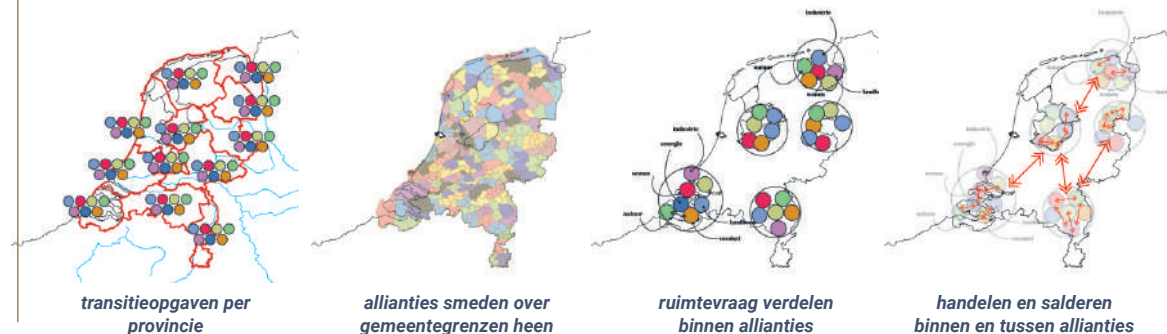
Midden-Zeeland is onze lakmoesproef, en een inspiratie voor andere regio's in ons land.

Onze ambitie voor Nederland is om angst voor verlies te veranderen in een verlangen naar een nieuw perspectief, en om samen te werken aan een interactie tussen vraag en aanbod in plaats van een dwingende integraliteit.

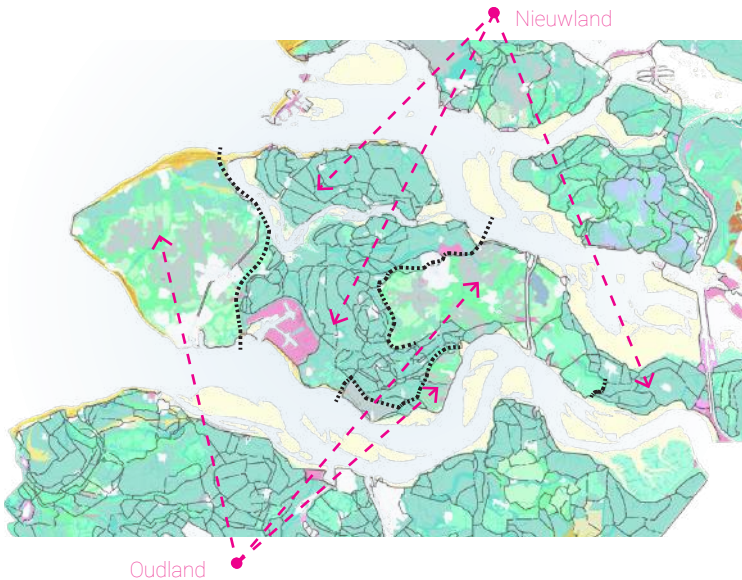
Daarom richten we ons met de kracht van de eilanden op drie thema's:

1. het gebruik van cultuurhistorie als inspiratie voor de toekomst,
2. de bundeling van zon, wind en water als energiebron,
3. het opnieuw in evenwicht brengen van de bodem en landgebruik.

Laten we samen werken aan een toekomst waarin we op de feiten vooruitlopen in plaats van achter de feiten aan te hinken, en laten we van Midden-Zeeland de lakmoesproef maken voor andere regio's in ons land. Doe mee met de kracht van de eilanden en help ons een mooie woonperspectief voor Midden-Zeeland te bouwen.

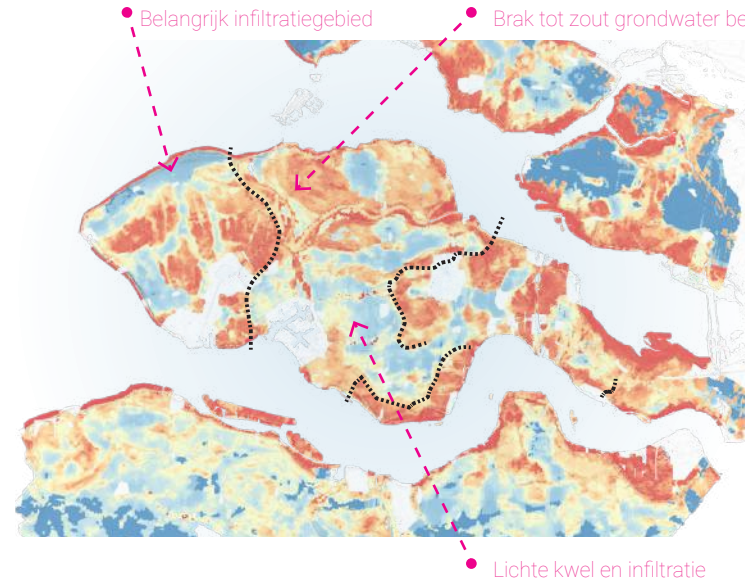

Analyse van de regio Midden-Zeeland

Bodem

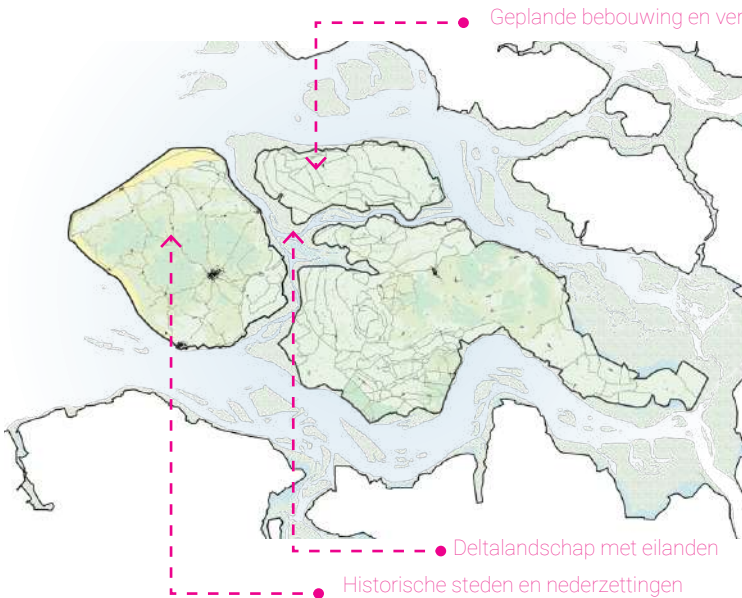
- Oudland: ingepolderd tussen de 9de en 11de eeuw en onderhevig aan bodemdaling. Sterke relatie tussen bodem en gebruik: kreekruigen voor akkerbouw, wegen en bebouwing en lage poelgronden voor weiden. Kreekruigen liggen hoog in het landschap (inversielandschap).
- Nieuwland: Laat bedijkt. Minder sterke relatie tussen bodem en gebruik: rationeel ingedeelde gronden met dijken als beeldbepalende elementen. Kreekruigen liggen laag in het landschap.

Zout en zoet water

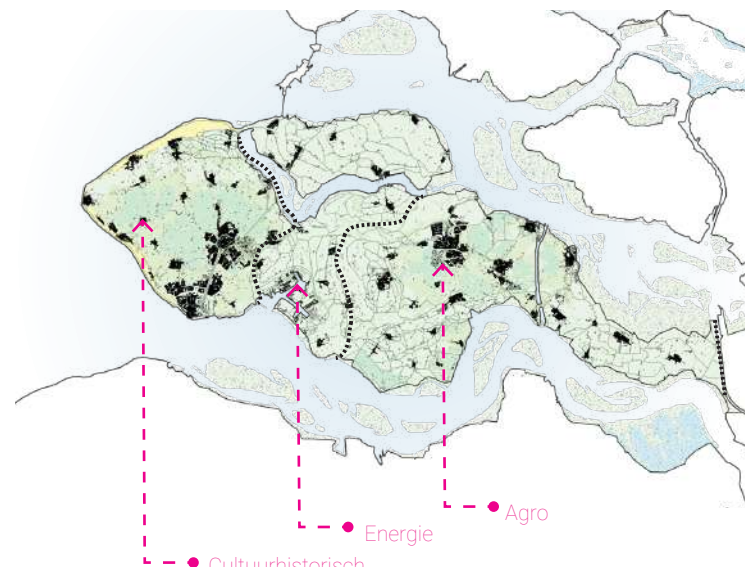
- In het ondiepe grondwater en het kwelwater van Zeeland is het zoutgehalte hoog ten opzichte van de rest van het land
- Weinig zoet water infiltratiegebieden (alleen duinen en kreekruigen)
- Oudland: Poelgronden hebben dunne regenwaterlenzen en stroomt brak of zout water omhoog. Bij kreekruigen reikt het zoete water diep.
- Nieuwland: lichte kwel en infiltratie. Noord-Beveland kent grotendeels brak tot zout grondwater
- Toename zoutindringing door zeespiegelstijging

Vanuit bodem en watersturend, de historische occupatie van de eilanden en de huidige ruimtelijke problematiek komen we tot 3 gebieden in Midden-Zeeland waar we vanuit de transitie een nieuw perspectief willen bieden

Hoe we in 1830 woonden

- Oudland: Kreekruigen vormen basis voor meer organische gegroeide nederzettingen rond kerken of burchten. Hier vindt je dus de ring- en burgdorpen. Het landschap is kleinschalig en kent akkerbouw omzoomd door houtwallen op de hogere gronden en open karakter met weides op de lage gronden.
- Nieuwland: Meer geplande bebouwing. Bewoning langs de weg of dijk (voorstraat-, weg- en dijkdorpen). Relatief grootschalige kavels.

Waar we nu wonen

- Oudland: Het wonen op oudland heeft een ander gezicht. Grootschalige ruilverkaveling hebben het kleinschalig landschap veranderd. Houtwallen zijn verdwenen en percelen groter. Kwetsbare infiltratiegebieden in de duinen worden gebruikt voor recreatiewoningen. Poelgronden zijn gebruikt voor uitleglocaties zonder rekening te houden met klimaatverandering.
- Nieuwland: Grootschalige percelen zijn nog groter geworden door ruilverkaveling. Wonen in kleine dorpen vergeleken met oudland. Veel landbouw grond.

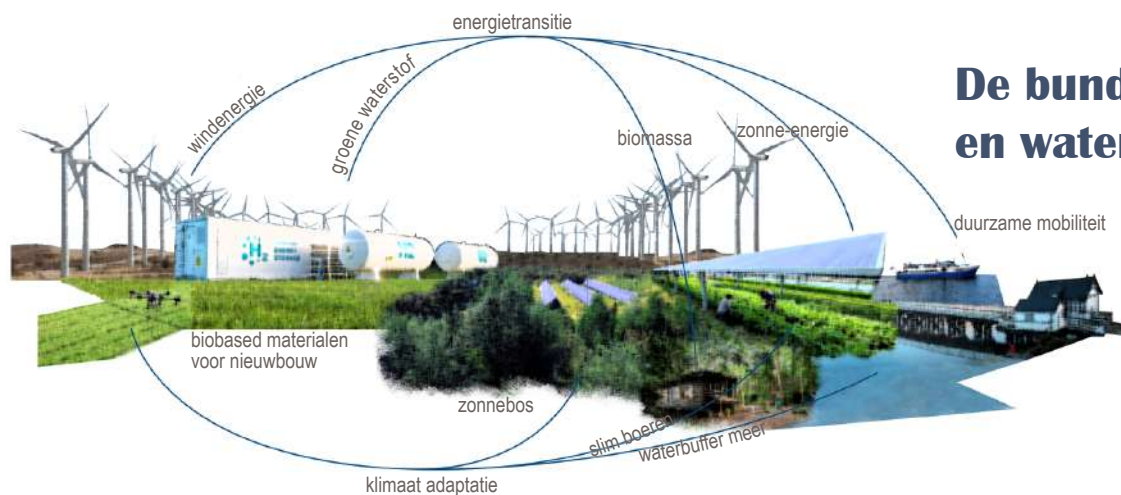
Drie gebieden, drie identiteiten, drie oplossingen voor de transitie

Cultuurhistorisch landschap als inspiratie voor de toekomst

recreatieparken uit infiltratiegebieden verplaatsen naar de poelgronden.

recreatieve routes

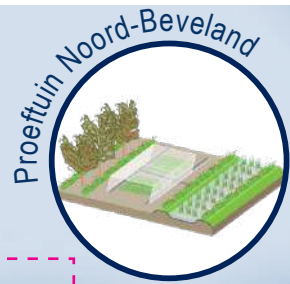
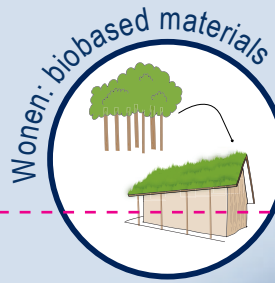
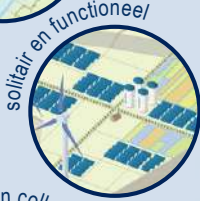
De bundeling van de zon, wind en water als energiebron

De bodem opnieuw in evenwicht brengen als uitgangspunt

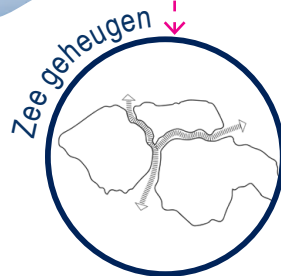
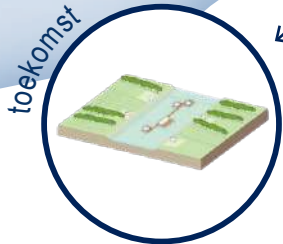
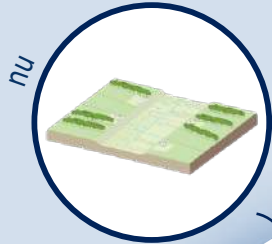
Zeeuwse regio 2120

woonvormen

Proeftuin voor zilte landbouw

Nat-droog landschap

Water als batterij
Water als geschiedenis
Water als toekomst

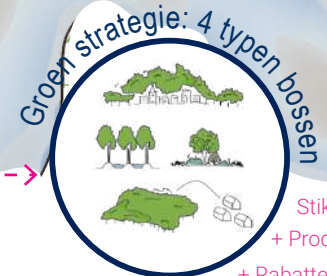
++ De grootste producent en exporteur van groene energie in de Noordzee

Nieuwe economische motor

Wisselende gewassen

+ Biodiversiteit in de landbouw

Stikstofreductie
+ Productie bos
+ Rabatten bos (natte gebieden)

Meer variatie en waarde in de zeeuwse bossen

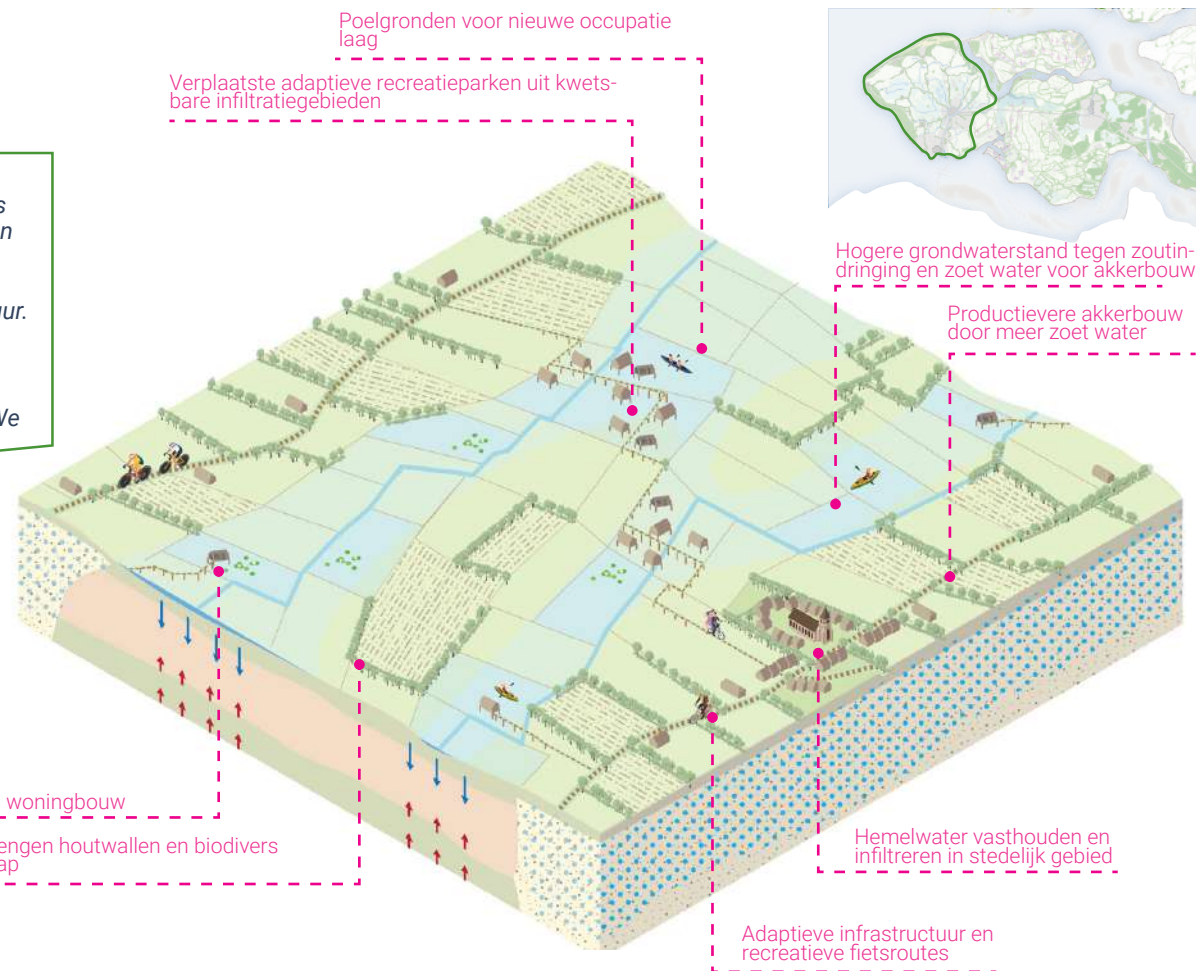
Thema Cultuurhistorisch landschap als inspiratie voor de toekomst

Met onze amfibisch huis zijn we nergens bang voor, of het nu droog of hoogwater is. We zijn trots dat we geïnvesteerd hebben in het innovatieve 'sponsbuurt initiatief' en pionier zijn in onze buurt.

Wij, als gezin, zijn zo blij dat we terug zijn verhuisd naar Zeeland. De baan als onderzoeker bij HydroHUB in Vlissingen was de drijfveer, maar wat we niet hadden verwacht was hoeveel we zouden genieten van de prachtige natuur. We wonen midden in het landschap en hebben toegang tot fantastische fietsroutes langs waterstromen en zijn dichtbij een historisch dorp Gapinge. We hebben echt alles!

Wonen als 'de nieuwe ontdekkers'

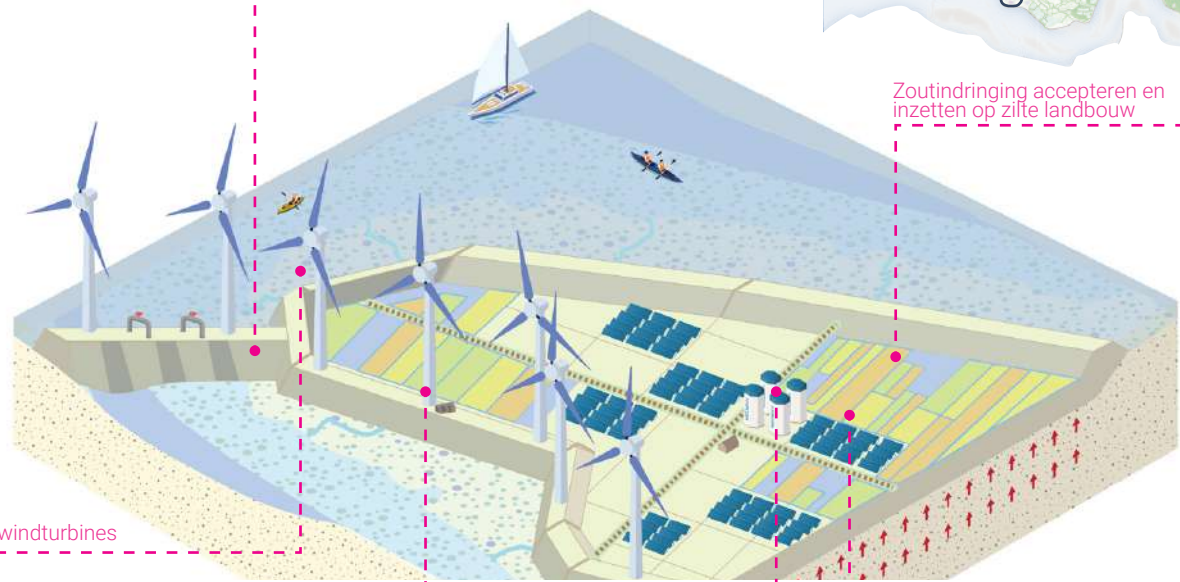
Thema
De bundeling van de zon, wind en water als energiebron

Wonen als 'de nieuwe molenaar'

Samen met mijn broer wonen we graag op Noord-Beveland. De grond op het grootste deel van het eiland heeft aan kwaliteit voor landbouw verloren, omdat hij steeds zouter wordt. Maar we gaan graag een goede uitdaging aan! We hebben geïnvesteerd in een kleinschalig windmolenpark en combineren dat met een proeftuin voor zilte gewassen.

Waterbuffer voor energieoverschot met pompturbines voor energieopwekking

Hoge dichtheden windturbines

Zoutindringing accepteren en inzetten op zilte landbouw

Zonneparken op onvruchtbare gronden

Waterstof productie tijdens energieoverschot

Functioneel solitair wonen

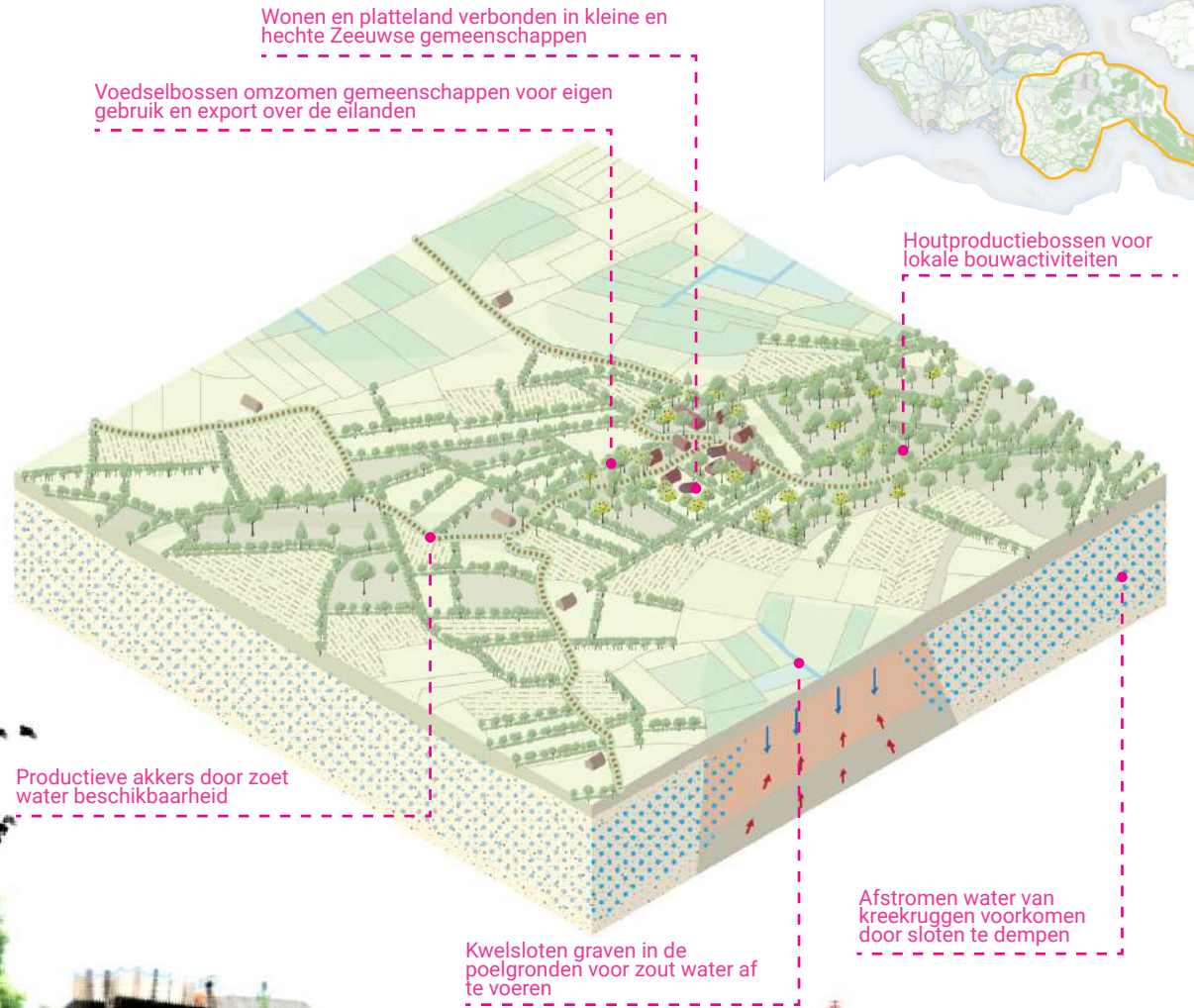

Thema
De bodem opnieuw in evenwicht brengen als uitgangspunt

Samen met andere boeren en onderzoekers hebben we de Zeeuwse grond omgevormd tot kleinschalige woon- en productiecentra. Zo kunnen we de grond efficiënter gebruiken. We kunnen een grotere verscheidenheid aan producten produceren en onze gemeenschappen leven gezonder. Mensen komen van over de hele wereld om van ons te leren.

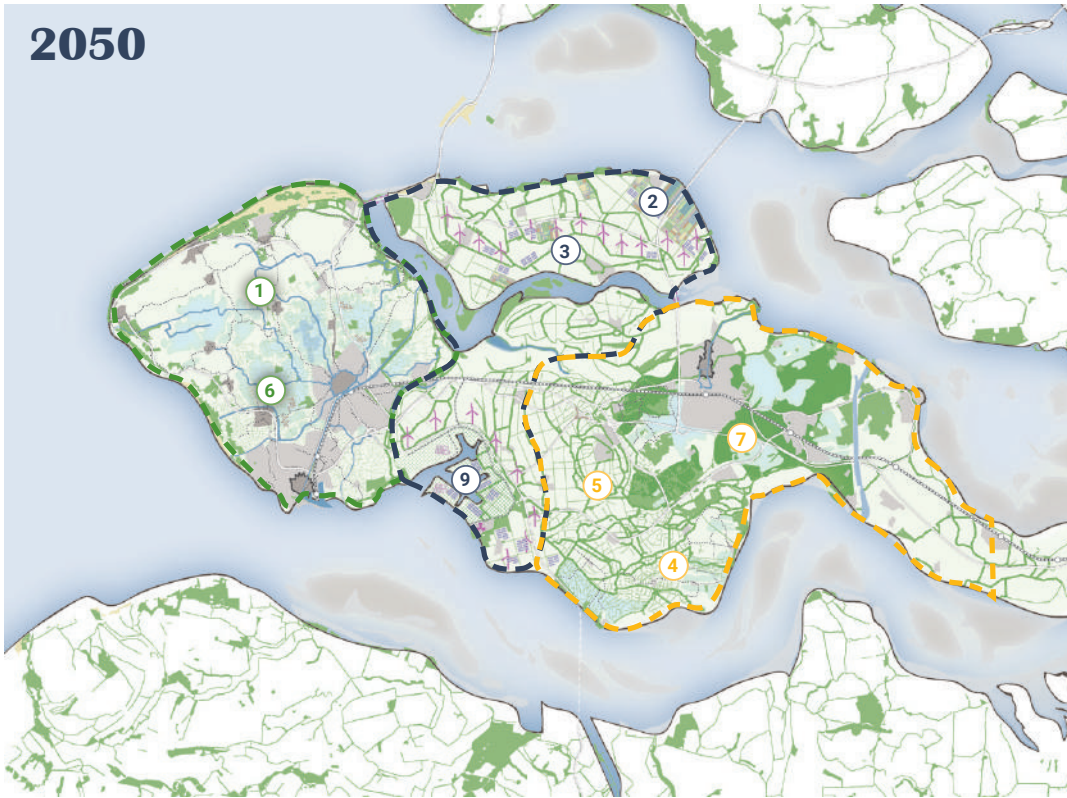
Wonen als de 'experimentele boeren'

Fasering

2050

2120

Belangrijke projecten

- ① Herstel historische landschap en routenetwerk
- ② Proeftuin Noord-Beveland voor zilte landbouw
- ③ Wind en zonne-energie op Noord-Beveland
- ④ De krekens terugbrengen
- ⑤ Kleinschalige en collectieve boerderijen
- ⑥ Eerste adaptieve woningen op de poelgronden

- ⑦ Herbebossing van Zuid-Beveland
- ⑧ Herbebossing van de duingebieden
- ⑨ Downsizing Vlissingen haven
- ⑩ Veerse Meer als batterij

- ⑪ Waterberging in de Westerschengen
- ⑫ Westerschelde kering

0 - 20 jaar
korte termijn

20 - 50 jaar
middellange termijn

50 - 100 jaar
lange termijn

Hoe gaan we verder naar de tweede ronde

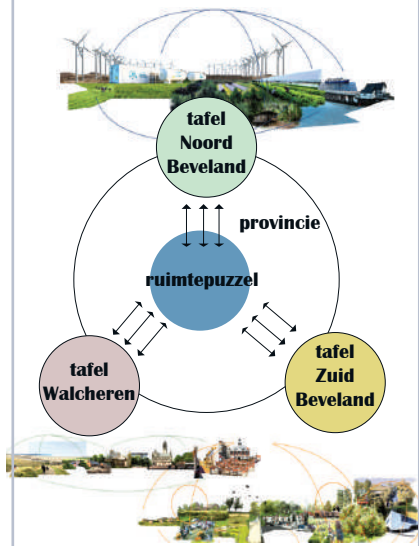
stap 1 pitch

De alliantie: "Wonen met de kracht van de eilanden" wordt gepresenteerd om het gesprek aan te gaan over gebiedsgerichte aanpak van de regio. De alliantie biedt puzzelstukken en handvatten voor de manier van samenwerken en het omgaan met de uiteenlopende belangen en posities van grondgebruikers.

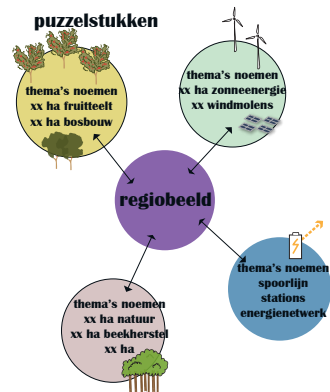
stap 2 ruimtepuzzel

De provincie Zeeland heeft vanuit het Rijk de ruimtelijke opgaves en woonprogramma's gekregen. Gecombineerd met de doelstellingen en ambities van de regio wordt het spel Wonen met de kracht van de eilanden gespeeld. De alliantie verdeelt het speelveld in vier tafels: Tafel Noord Beveland, Tafel Walcheren en Tafel Zuid Beveland en de Tafel Centraal die eiland overstijgende programma's bij zich houdt.

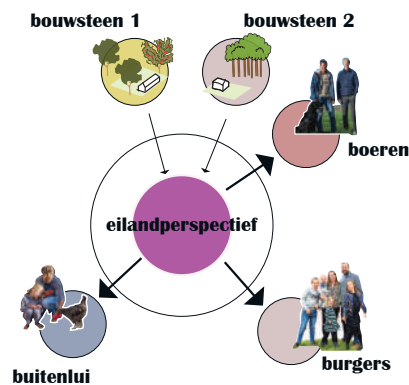
stap 3 regiobeeld

De ruimtepuzzel levert een set aan bouwstenen op die input leveren voor het regiobeeld dat we opstellen. Het beeld borduurt voort op "Wonen met de kracht van eilanden", maar stelt door de ruimtepuzzel scherper wat de onderscheidende kracht is van de eilanden en hoe de interregionale samenwerking tot stand komt.

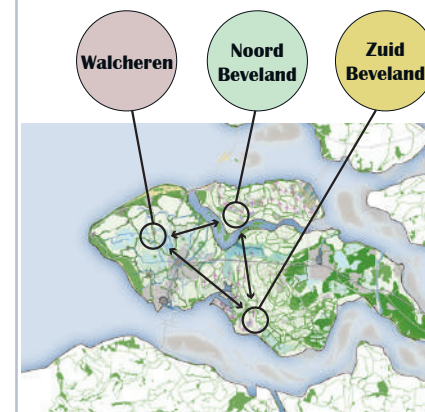
stap 4 eilandperspectief

Het eilandperspectief wordt in een open gebiedsproces besproken met boeren, burgers en buitenlui. Hierin worden gebiedsspecifieke ontwerpogaven en kansen oplossingen en allianties verder verkend en vastgelegd in een uitvoeringsagenda.

stap 5 pilotlocaties

Vanuit het eilandperspectief en uitvoeringsagenda Walcheren, Zuid Beveland en Noord Beveland worden drie proeftuinlocaties gekozen die worden uitgewerkt tot inrichtingsvoorstel. Hierin verandert de huidige landschapsinrichting naar een toekomstbestendige leefomgeving waar we trots op kunnen zijn, waar we willen wonen en waar de transitieopgaven op een verantwoorde manier zijn aangepakt.

In ronde twee willen we de gebiedsgerichte aanpak realiseren door gemeenteeverstijgend te werken aan eilandtafels om de ruimtelijke opgaven te verdelen en gebiedscoalities te realiseren.